

TÜRKİYE'DE MAĞARA ARAŞTIRMALARI; ALTINBEŞİK VE TINAZ MAĞARASI

SEPIOLOGICAL INVESTIGATEONS İN *TURKEY*: ALTINBEŞİK AND TINAZ CAVES.

Nuri GÜLDALI, M.T.A. Enstitüsü

Lütfi NAZÎK, M.T.A Enstitüsü

Ömer ÖNAL, M.T.A. Enstitüsü

1979 yılına kadar yurdumuzda "speleolojik çalışmalar" (mağara araştırmaları) amatör bir zihniyetle yürütülmüştür. (1979 yılında Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü Genel Direktörlüğü bünyesinde tarafımızdan hazırlanan bir proje ile mağara araştırmalarına profesyonelce başlanılmıştır. En modern aletlerle donatılmış küçük bir ekip, kısa bir eğitimden geçirilerek Anadolu'nun en karstik bölgelerinden, dolayısıyla mağara varlığı yönünden zengin olan Akseki ve Seydişehir yöresinde araştırmalara başlanmıştır.

Mağara araştırmalarının amacı, yurdumuz mağaralarından ekonomik yönden yararlanmaktır. Mağaralardan yararlanmak çok yönlüdür: Dikit ve Sarkılarıyla, berrak akarsu veya durgun sularıyla, büyük selsuları ve dar sifonlarıyla mağaralar insanların hayranlığını kazanırlar. Bu tür mağaralar ışıklandırılarak turizme açılmakta ve büyük ticari kazançlar sağlanabilmektedir. Nem yönünden kuru mağaralar depo olarak, savaş zamanlarında sığınak olarak ve diğer askeri amaçlarla kullanılabilir. Bazı omurgalı canlıların, özellikle yarasaların topluca barındıkları mağaraları fosfatlı gübre yatakları yönünden çok zengindirler. Böyle mağaralardan yüzlerce ton fosforlu gübre çıkartılabilmektedir.

Mağara araştırmalarının bir diğer yararlı yanı, bir bölge hakkında yeraltına ait birçok bilimsel veri elde edilebilir. Karstik yörelerde yeraltı suyu hareketlerinin yönleri ve yeraltı suyu tablasının oynamaları, bu su-

lardan yararlanma olanakları mağara araştırmalarıyla ortaya konabilir. Karstik yörelerde yapılan barajların su kaçırma tehlikeleri ppeleolojik araştırmalarla saptanabilir.

M.T.A. Enstitüsü'nde çeşitli zorluklara kargın yürütölmeye çalışılan "Mağara Araştırma Projesi"nin yukarda sıralanan işlevleri dışında bir diğer önemli hedefi, Türkiye mağaralarının kadostrosunu yapmaktır. Girilen ve araştırılan her mağaranın ayrıntılı planları, boyuna ve enine profilleri çizilmekte, tüm özellikleri saptanarak bir rapor halinde yazıya dö-kölmekte, ve her mağaraya bulunduğu paftanın no. su da kullanılarak bir kadastro numarası verilerek arşivlenmektedir.